

TİCARETİ KOLAYLAŞTIRMA PROGRAMI

European Bank
for Reconstruction and Development

Nisan 2013

EBRD'nin Ticareti Kolaylaştırma Programı (TKP) orta ve doğu Avrupa, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve güney ve doğu Akdeniz (SEMED) bölgeleri içinde ve bu bölgelerle yapılan uluslararası ticareti teşvik etmek ve kolaylaştırmak amacıyla geliştirilmiştir. TKP kapsamında uluslararası ticari bankalara teminatlar verilmekte, böylece EBRD'nin faaliyet gösterdiği ülkelerde katılımcı bankaların (âmir bankaların) üstlendiği işlemlerdeki siyasi ve ticari ödeme riski karşılanmaktadır.

İşlemlerde kullanılan enstrümanlar

TKP, SEMED bölgesinde faaliyet gösterilen ülkelerle ve bu bölgedeki potansiyel alıcı ülkeler içinde ve bunlarla yapılan her türlü hakiki ticari işlemi garanti altına almak için kullanılabilir. Katılımcı bankalar tarafından verilen ya da kullanılan aşağıdaki enstrümanlar bu program kapsamındaki garantilerle teminat altına alınabilir:

- ▶ vesikalı akreditifler; âmir bankaların verdiği ticari teminat akreditifleri; vadeli akreditifler ve avans teminat mektubu ve ödeme garantili akreditifler
- ▶ geçici ve kesin teminat mektupları ve diğer sözleşme teminatları
- ▶ ticari senetler ya da kambiyo senetleri

Kapsam içi mal ve hizmetler

EBRD teminatları tüketim malları, emtia, tekstil, ekipmanlar, makine ve enerji tedarikinin yanı sıra inşaat ve gemi yapım sözleşmeleri, sınır ötesi mühendislik projeleri ve diğer hizmetler de dahil olmak üzere geniş kapsamlı mal ve hizmetleri kapsar. Çevre açısından hassas bazı faaliyetler için çevresel değerlendirme prosedür ve onaylarının

tamamlanması önkoşulu aranabilir.

İş geliştirme

TKP, katılımcı bankalara çok çeşitli olanaklar sunan mükemmel bir iş geliştirme aracıdır. Bu olanaklar arasında şunlar yer alır:

- ▶ çok çeşitli ticari finansman enstrümanı riskinin karşılanması
- ▶ ilk yazılı taleple ödemesi yapılan koşulsuz teminatlar
- ▶ kullanılmış olan ticari finansman enstrümanlarının nominal değerinin %100'üne kadarını karşılayan teminatlar
- ▶ tahsis edilmemiş ticari finansman kredileri ve her bir vaka için ayrı işlem onay süreci
- ▶ her bir işlem için ayrıca belirlenen cazip ücret rakamları
- ▶ teminatların verilmesinde hızlı ve basit onay süreci
- ▶ yerli ithalat ve ihracatçılara verilmek üzere seçilmiş bankalara verilen kısa vadeli krediler.

Halen bu program kapsamında 22 ülkede 101 âmir bankayla ve dünyanın dört bir yanındaki 800 teyit bankası ve bunların bağlı kuruluşlarıyla çalışılmaktadır. Programa dahil olan bölgedeki âmir bankaların toplam limiti 1 milyar Euro'nun üzerindedir.

Kısa kısa

Âmir banka sayısı

101

Faaliyet gösterilen ülke sayısı

22

İşlem sayısı

13,500+

1999'dan bu yana toplam işlem değeri

€8.2 billion

Teyit bankası sayısı

800+

İrtibat bilgileri

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
One Exchange Square
London EC2A 2JN
İngiltere
Tel: +44 20 7338 6000
Faks: +44 20 7338 6100
www.ebrd.com/tfp

Kellie Childs
Tel: +44 20 7338 6991 E-posta: childsk@ebrd.com

Rebecca Franklin
Tel: +44 20 7338 6476
E-posta: suknenkr@ebrd.com

Jenny Stephensen
Tel: +44 20 7338 6136
E-posta: stephenj@ebrd.com

Mirjana Zalar
Tel: +44 20 7338 7762
E-posta: zalarm@ebrd.com

KATILIMCI BANKALAR

Âmir bankalar

TKP, EBRD'nin faaliyet gösterdiği ülkelerin tümünde ve SEMED bölgesindeki potansiyel alıcı ülkelerde kayıtlı bütün âmir bankalara açık bir programdır. Hissedarlarının çoğu yabancı bankalar ya da yabancı bankaların bağlı kuruluşu olan bankalar da bu kapsama dahildir. Programa katılmak isteyen bankaların başvuruları EBRD tarafından kurum değerlendirme çalışması sürecinden geçirildikten sonra başvuru bazında tek tek değerlendirilir. TSeçimde göz önüne alınan kriterler şunlardır:

- ▶ finansal durumun uygun düzeyde olması
- ▶ iyi kurumsal yönetim
- ▶ net bir hissedar yapısı
- ▶ gelişkin ya da gelişmekte olan uluslararası ticari finansman faaliyetleri

Teyit bankaları

EBRD bölgesinde yer alan bankalarla yerleşik bir ticari finansman geçmişine sahip olan bütün uluslararası bankalar, TKP programına teyit bankaları olarak

katılabilirler. EBRD'nin faaliyet gösterdiği bölgede yer alan ve ticari finansman enstrümanları alanında deneyimi olan seçilmiş bazı bankalarla da teyit bankası olarak çalışılabilir. Banka seçimi, EBRD'nin onayından ve gerekli yasal belgelerin imzalanmasından sonra gerçekleşebilir. TKP programına katılımın bir maliyet ya da bedeli yoktur; ilgili ücretler teminatların verilmesiyle birlikte alınır.

Yasal belgeler

EBRD teminatları, âmir bankalarla EBRD arasında imzalanan standart ticari finansman anlaşmaları çerçevesinde verilir. Nakit avans ödemeleri ise müşteri bankalarla EBRD arasında imzalanan standart yenilenebilir kredi anlaşmaları kapsamında yapılır.

Yenilenebilir krediler

EBRD, ticari finansman teminatları sağlamanın yanı sıra faaliyet gösterdiği ülkelerdeki seçilmiş bankalara ve faktoring şirketlerine kısa vadeli krediler vermektedir. Bu krediler, dış ticaret sözleşmelerinin ve yurtiçi ve yurtdışı faktoring faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerek duyulan sevk öncesi finansman, sevk sonrası finansman ve diğer finansman ihtiyaçlarına yönelik olarak yerli firmalara yapılacak ticari amaçlı avans ödemeleri için kullanılır.

Kredi anlaşmaları EBRD, seçilen bankalar ve faktoring şirketleri arasında imzalanır. Seçim kriterleri ise teminat verecek âmir bankaların seçim kriterleriyle aynıdır.

Önemli donörler

Avusturya, Almanya, Hollanda, Norveç, İsviçre ve Taipei Çin hükümetleri TKP'yi risk paylaşım fonlarıyla desteklemektedir. Bu fonlar bu programın güney doğu Avrupa, Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova, Kırgız Cumhuriyeti, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan ve Ukrayna'daki faaliyetlerini destekleyerek EBRD'nin daha uzun vade seçenekleri sunabilmesini ve ticari işlemlerde daha fazla riski karşılayabilmesini sağlamaktadır.

Teminat başvuruları

EBRD teminatları âmir banka ya da teyit bankası tarafından talep edilebilir. Gerçekleştirilecek işlemin detayları, karşılanacak riskin yüzdesi, vade ve fiyatlandırma konuları resmi bir teminat talebi sunulmadan önce EBRD'nin Ticari Finansman ekibiyle görüşülebilir.

Gürcistan'ın Tiflis kentindeki Mtatsminda Parkı föniküler hattının yenilenerek yeniden hizmete açılması

Ticareti Kolaylaştırma Programı (TKP) sayesinde son dönemde önemli boyutta dönüşümsel ve kültürel etki yaratan projelerden biri Gürcistan'da gerçekleşmiştir. Bu kapsamda ailelerin vakit geçirmek için gittikleri ve eşsiz bir Tiflis manzarası sunan Mtatsminda parkına ulaşımı sağlayan föniküler hattı yenilenmiştir.

İlk föniküler hattı %65'lik rampa derecesi ve 28-33 derece arası eğim oranıyla 1905'te yapılmıştı. O dönemde bu hat dünyanın en büyük ve en dik eğimli föniküler raylı hatlarından biriydi. Hattın popüleritesi 1930'larda Mtatsminda Parkının yapılmasıyla daha da artmıştı. Föniküler güvenli olmadığı gerekçesiyle 2000 yılında kapatılmak zorunda kalmış, gerekli onarımlar yapılmadığı için harap hale gelmişti.

Her ne kadar raylı sistemin yerine parka giden bir yol inşa edilmişse de, istasyonların istisnai mimari özellikleri ve bu anıtsal sistemin kent için olan önemi dolayısıyla hat nihai olarak takviye edilip yenilenene kadar çeşitli yenileştirme girişimlerine sahne oldu.

TKP, EBRD'nin faaliyet gösterdiği ülkelerdeki yerel bankaların ticari finansman kapasitelerini güçlendirerek girişimcileri desteklemektedir. Bu kapsama orta ve doğu Avrupa ile güney ve doğu Akdeniz (SEMED) bölgesindeki alıcı ülkeler de dahildir.

EBRD, TKP kapsamında fönikülerin yenilenmesi için Avusturya ve İsviçre'den ekipman, planlama hizmetleri ve montaj ekspertizi ithal edilebilmesi için iki teminat desteği

vermiştir. Söz konusu hat Davut Dağı eteklerinde 501 m yüksekliğe yeniden yolcu taşımaya başlamıştır.

Bu operasyonda Gürcistan Bankası'nın İsviçreli UBS AG'ye sunduğu teminat mektuplarının siyasi ve ticari ödeme riskinin %100'ü EBRD teminatıyla desteklenmiştir.